

Wie is wie

Richard de Mos

Van juni 2018 tot oktober 2019 was Richard de Mos (Delft, 1976) locoburgemeester in Den Haag en wethouder voor economie, sport en buitenruimte. Justitie verdenkt hem van het aannemen van steekpenningen (donaties aan zijn partij) van onder meer Atilla en Erding Akyol en het lekken van vertrouwelijke informatie aan deze broers. De Mos is nu raadslid namens Groep de Mos. Van 2009 tot 2012 was hij Tweede Kamerlid voor de PVV.

Atilla Akyol

Atilla Akyol (Igdir, Turkije, 1967) is een horeca-ondernemer in Den Haag. Hij runt samen met zijn broer Erding zalencentrum Opera aan de rand van de Schilderswijk. Justitie verdenkt hem ervan Richard de Mos te hebben omgekocht. In ruil zou hij bevoordeeld zijn met onder meer twee nachtvergunningen. Atilla Akyol was in 2017 verdachte in een witwas- en gokonderzoek van justitie en bleek dit jaar in het bezit te zijn van een illegaal vuurwapen en munitie.

Erding Akyol

Akyol (Igdir, Turkije, 1968) is een broer van Atilla Akyol en exploiteert samen met hem zalencentrum Opera. Tot 2015 runde Erding Akyol een illegaal gokcafé in de Schilderswijk.

Nino Davituliანი

Nino Davituliანი (Tbilisi, Georgië, 1983) is getrouwd met Erding Akyol en gemeenteraadslid voor Groep de Mos in Den Haag. Davituliანი wordt verdacht van betrokkenheid bij de omkoping door de broers Akyol en van het lekken van informatie uit het stadhuis. Eerder werkte ze onder meer bij de Belastingdienst.

Wij helpen jou, jij helpt ons'

CORRUPTIEONDERZOEK
Hoe de illegale gokwereld vat kreeg op het bestuur van de derde stad van het land.

Tekst Joep Dohmen en Merijn Rengers

Het is een van de eerste kwesties die Nino Davituliანი aan de orde stelt, als nieuw raadslid voor Groep de Mos. Vanaf april 2018 roept ze de gemeente Den Haag op om hard op te treden tegen shishalounges. Deze overlastgevendende „waterpijpcafés” zijn volgens haar een „trekpleister” voor drugs- en vrouwenhandel en voor illegaal gokken.

Anderhalf jaar later ziet de wereld van Nino Davituliანი er heel anders uit. Zalencentrum Opera - uitgebaat door haar echtgenoot Erding Akyol en diens broer Atilla - heeft in september 2019 met hulp van wethouder Richard de Mos twee nachtvergunningen gekregen van de gemeente. De broers beginnen in de Opera gelijk hun eigen shishalounge, de Oosters ingerichte Aza Restaurant Lounge. Tot 1 uur 's nachts kost een Mango Tango- of Lady Killer-waterpijp er 17,50, daarna 30 euro.

Vrijdagavond 1 november 2019 is de *Grand Opening* van de lounge. Het is een feest tot diep in de nacht met Kaan Deniz. De Turks-Nederlandse deejay is een grootheid in Turkije. Nino Davituliანი is er ook. Met rood gestifte lippen gaat ze op de foto, voor een wand met daarop de nachtelijke skyline van Istanbul.

Richard de Mos, de broers Akyol en Davituliანი zijn hoofdverdachten in het corruptieonderzoek naar de Haagse lokale politieke partij Groep de Mos. De Turks-Nederlandse familie

Akyol zou wethouder De Mos hebben omgekocht om de nachtvergunningen te krijgen, luidt een van de verdenkingen.

Onderzoek van *NRC* leert dat Richard de Mos de afgelopen jaren nauw betrokken raakte bij de familie Akyol. Gaandeweg kwam de Haagse oud-onderwijzer en voormalig PVV'er terecht in een milieu waarin aanvaringen met overheid en politie gewoon zijn. Een wereld van overlast, witwassen, vuurwapenbezit en - vooral - illegaal gokken. Die wereld financiert zijn partij.

Handelaren en gokkers

De familie Akyol komt uit het uiterste oosten van Turkije, tegen de Armeense grens. Daar ligt de stad Igdir, waar de extreemrechtse en Turknationalistische Grijsse Wolven van oudsher sterk vertegenwoordigd zijn. Vanuit Igdir wordt veel gesmokkeld - heroïne, olie, sigaretten, mensen. Eigenlijk alles wat geld oplevert.

Veel van de 40.595 Hagenaren van Turkse afkomst komen uit dit grensgebied. Het zijn doorgaans Assyriërs, een Turks sprekend volk dat in Azerbeidzjan, Iran en Turkije woont. De clichés over de Assyriërs: het zijn creatieve handelaren, gokkers en liefhebbers van bling bling, uiterlijk vertoon. Onderling zijn ze sterk verbonden, maar ook competitief. Het ene uur de beste vrienden, het volgende grote vijanden.

De Assyriërs die in de jaren zeventig en tachtig naar Den Haag emigreerden, onderhouden nauwe banden. Zakelijk en familiair: ze trouwen veel in eigen kring. Het zijn ondernemers met cafés, belwinkels, autorijscholen, uitzendbureaus, restaurants, shishalounges of feestzalen. En dat komt allemaal samen in zalencentrum Opera aan de Fruitweg, aan de rand van de Schilderswijk.

Gaandeweg kwam hij terecht in een wereld van witwassen en vuurwapenbezit

Den Haag, de AZA Lounge in zalencentrum Opera aan de Fruitweg

Het pand dat nu Opera heet, was rond de eeuwwisseling nog een oude liftenfabriek. Vanaf 2004 huren de broers Atilla (1967) en Erding Akyol (1968) de locatie en maken er drie feestzalen. Met kroonluchters, spiegels, marmeren vloeren en een verlichting met suiker-spinkleuren. Het wordt een gewilde locatie voor Turkse, Marokkaanse en Hindoestaanse bruiloften en partijen.

De broers hebben ervaring in de horeca in Den Haag. Erding exploiteert Grand Café Le Palet. Atilla heeft eerder samen met Ismet Bingöl, tegenwoordig gemeenteraadslid voor het CDA in Den Haag, het multiculturele partycentrum Zichtenburg.

In de beginjaren hebben de Akyols nog geen hechte band met Richard de Mos en zijn partij. Die band hebben ze wel met een andere familie uit het Turkse Iğdir. In 2010 opent deze familie in dezelfde liftenfabriek haar eigen bedrijf: zalencentrum Alians. Het krijgt net zo'n zoet interieur als de Opera.

Al een paar maanden later smelten de zaken van beide families samen tot zalencentrum Opera-Alians. Met plek voor vijfduizend mensen is het een van de grootste partycentra van Nederland. Het bedrijf adverteert met een eigen limoservice en *wedding planners* om elke droom te verwezenlijken.

Afrekening

Beide families worden in verband gebracht met witwassen, fraude en illegaal gokken. Atilla Akyol is in 2017 verdachte in het strafrechtelijk onderzoek 'Korenbloem', een witwas- en gokonderzoek. Justitie legt daarin een illegaal goknetwerk bloot in Turkse horecazaken in de Haagse Schilderswijk. Vervolgd wordt hij niet.

In de Schilderswijk hebben de Akyols verschillende zaken, waaronder Grand Café Le Palet van broer Erding. De gemeente sluit het café in 2015, omdat er illegaal gegokt wordt. Het cafépand is eigendom van de vader van Atilla en Erding. Hij raakt in 1991 invalide bij een afrekening in het criminele milieu. In zijn eigen café Bar Chantant wordt hij door beide knieën geschoten als vergelding voor een ontvoering binnen de Turkse gemeenschap. Een bezoeker komt erbij om het leven.

Begin van de eeuw gaat Atilla Akyol in zaken met de in schandalen verwickelde Haagse vastgoedbaas Victor 't Hooft. Bij de bank kan hij geen lening krijgen voor een project, bij 't Hooft wel, zegt Akyol tegen Omroep West. In 2007 wordt de zakenpartner van Akyol voor zijn Wassenaarse woning geliquideerd.

Ook recent duikt de naam van de familie Akyol op. De Kansspelautoriteit legt in 2018 een boete van 22.500 euro op aan een neef. In diens zaak in de Hobbemastraat ontdekten inspecteurs drie illegale gokmachines. Het pand waarin het gokcafé gevestigd is, is eigendom van een broer van Erding en Atilla.

Gokken op onder meer voetbalwedstrijden lijkt onschuldig - in Turkije mag het gewoon - maar het is in Nederland verboden en vaak verweven met zware misdaad, concludeert de Tilburgse hoogleraar criminologie Toine Spapens in 2015. Spapens deed onderzoek in opdracht van de Kansspelautoriteit. Exploitanten en organisatoren in het illegale gokmilieu blijken ook op te duiken bij witwassen, oplichting, bedreiging, georganiseerde vormen van fraude, harddrugs en softdrugs.

In deze wereld zijn wapens geen uitzondering. Als de politie in oktober in het corruptie-

onderzoek naar de Groep de Mos bij Atilla Akyol binnenvalt, wordt bij hem een vuurwapen met munitie gevonden. Op verboden wapenbezit staat drie maanden gevangenisstraf.

26.000 euro in beha

Ook de Turks-Nederlandse familie die mede-uitbater is van zalencentrum Opera-Alians is bekend bij de politie. Het familiehoofd krijgt in 2002 drie jaar cel wegens deelname aan een criminele organisatie, belastingfraude en valsheid in geschrifte. Hij wordt in 2013 door de politie getapt in een drugsonderzoek en daarna is hij weer verdachte in een witwas- en fraudeonderzoek. Bij een doorzoeking van zijn woning ontdekt de politie bijna 80.000 euro aan contanten in een kluis op de slaapkamer, in een binnenzak van een jas en in een holle ruimte in de badkamer.

De rechtbank spreekt hem vrij van witwassen omdat niet bewezen is dat het geld met oplichting verdiend is. Zijn dochter, een van de uitbaters van het zalencentrum, wordt wel veroordeeld. Zij wordt in 2014 met familieleden aangehouden op Schiphol als ze naar Turkije wil reizen. De vrouwen hebben 26.000 euro in hun beha's verstopt. Het geld is verdiend in zalencentrum Opera-Alians, verklaren ze tegenover de douane.

Het zalencentrum van beide families is een goedlopende business. In de weekeinden vermaken zich er duizenden gasten. De omwonenden worden vanaf de opening getrakteerd op „donderse dreunen, toeterende kolonnes en nachtelijk geschreeuw en gegil”, meldt buurman Aad Plukaard, die in een woonboot aan het water achter de Opera woont. De klachten bij de gemeente stapelen zich op.

Daar komt bij dat het eigen parkeerterrein niet berekend is op zoveel bezoekers. De buurt staat vol fout geparkeerde auto's als er een feest is. Jongens met brommers van het zalencentrum zoeken tegen betaling naar lege plekken - als *valet parking*.

De gemeente deelt tussen 2008 en 2012 herhaaldelijk waarschuwingen uit voor geluids-overlast en dreigt met bestuursdwang, blijkt uit een e-mailwisseling die de krant heeft. In de mails staat ook dat de gemeente in maart 2008 een aanvraag voor een nachtvergunning voor het zalencentrum afwijst.

Ondertussen zijn er in en rond het complex opstootjes en steek- en vechtpartijen. Omroep West en de *Haagsche Courant* doen met regelmaat verslag vanaf de Fruitweg, wanneer de spanning weer eens oploopt bij een bruiloft en de politie in actie komt. Agenten worden met vuurwerk belaagd.

Buurvrouw Adrie Visser vertelt hoe in 2012 haar invalide man is neergeslagen door een gast van de Opera toen hij 's nachts ging klagen over de geluidsoverlast. „Ik begrijp niet dat dit al tien jaar kan duren”, zegt ze. In 2013 vallen er bij een steekpartij in het zalencentrum twee gewonden waarna de politie in gevecht raakt met bezoekers.

Politieke rugdekking

Vanwege de trammelant zou de gemeente de zaak zomaar tijdelijk kunnen sluiten, zoals dat eerder regelmatig gebeurde met horecazaken. Dan komt de business in gevaar. Het is tijd voor politieke rugdekking.

Gemeenteraadslid Richard de Mos is een ge-

Lees verder op pagina 28

Reacties

NRC heeft de bevindingen uit dit artikel aan betrokkenen voorgelegd. Dat leidde tot ingeslikte verklaringen en op de valreep ingediende officiële stukken.

Horeca-ondernemer **Atilla Akyol** deponeerde deze week – een dag na opmerkingen van NRC over het ontbreken van jaarrekeningen van zalencentrum Opera – cijfers over de jaren 2015-2017 bij de Kamer van Koophandel. De advocaat van Akyol zegt dat de vertraging te wijten was aan een boekenonderzoek door de Belastingdienst.

De **Vereniging Groep de Mos, de partij van Richard de Mos**, publiceerde deze week financiële gegevens over donaties aan de partij. De vereniging moet die gegevens openbaren om te voldoen aan de voorwaarden van de Belastingdienst aan algemeen nut beogende instellingen (anbi's), maar deed dat niet tot NRC vragen ging stellen. Uit de publicatie blijkt dat de vereniging tussen 2013 en 2018 162.520 euro aan donaties ontving, grotendeels van bedrijven. Giften in natura zijn niet inbegrepen.

Voormalig raadslid in Den Haag **Hasan Küçük** liet deze week – nadat NRC de concepttekst van dit artikel naar de familie Akyol had gestuurd – aan NRC weten dat hij terug wilde komen op zijn eerdere verklaring over het optreden van de broers Akyol. Waar hij eerst aan NRC vertelde (en later nogmaals bevestigde) dat de Akyols hem vroegen om voor een motie te stemmen, in ruil voor (financiële) gunsten, zegt hij nu: „Het waren niet de Akyols die dit aan mij voorstelden, maar het was een ander persoon – een eigenaar van een ander zalencentrum.”

De **gemeente Den Haag** stuurde deze week, na vragen van de krant, een handhavingsteam naar zalencentrum Opera. Dat constateerde dat de Akyols, zonder de juiste vergunning, een shishalounge zijn begonnen in het zalencentrum. Geheim was dat allerm minst – op de luifel van de Opera hangt een groot plakkaat met naam en logo van de shishalounge en het openingsfeest werd groots aangekondigd op sociale media.

In en rond het loungecomplex vinden opstootjes en steek- en vechtpartijen. Agents worden met vuurwerk belaagd.

» Vervolg van pagina 27

ziene gast in de Reinkenstraat, waar Atilla Akyol woont en een café heeft. De Mos werpt zich op als spreekbuis van de lokale middenstand, de horeca in het bijzonder. Hij richt in 2013 de lokale partij Groep de Mos op. Voor zijn campagne voor de raadsverkiezingen in maart 2014 heeft hij geld nodig. Zalencentrum Opera-Alians springt financieel bij, Atilla Akyol wordt lijstduwer.

Kort daarna wordt de familie Akyol de enige uitbater van het zalencentrum. De andere familie trekt zich terug. Het familiehoofd wil niet terugblikken: „Ik kan niet alles vertellen anders kom ik ook misschien in de problemen.”

De broers Akyol gaan alleen verder met het zalencentrum, en met Richard de Mos. Die eist in de raad dat de gemeente minder harde maatregelen oplegt aan horeca-ondernemers die te maken krijgen met incidenten rond klanten. Ook moeten ondernemers meerdere vergunningen kunnen krijgen. Wordt de ene vergunning afgepakt, dan kunnen ze hun bedrijf met de andere voortzetten, zeggen Richard de Mos en Atilla Akyol samen tegen *De Telegraaf*.

In 2015 wil raadslid De Mos dat het betaald parkeren bij de Opera wordt afgeschaft omdat Akyol hierdoor „grote Turkse bruiloften” misloopt. Hetzelfde jaar stelt hij vragen aan burgemeester en wethouders over een cafépand van Akyol. Hij wil weten waarom de gemeente de uitbater „al geruime tijd het ondernemen onmogelijk maakt”. Of de gemeente zo snel mogelijk het café aan een terrasvergunning kan helpen. De Mos pleit in de gemeenteraad ook tegen

de komst van meer zalencentra in de stad – concurrenten van de Opera – en stelt daar in 2016 schriftelijke vragen over. In 2017 dient De Mos een motie in om zalencentrum Opera als nog een nachtvergunning te geven.

Een wederdienst

Als hij de motie heeft ingediend wordt het Koerdisch-Turkse raadslid Hasan Küçük van de lokale partij Islam Democraten benaderd door de broers Akyol. Küçük zegt tegen NRC: „Ik had een gesprek waarin mij gevraagd werd vóór de motie te stemmen. Dan sponsoren we jou, een wederdienst. Of je mag de zalen een keer gebruiken. Dat soort dingen. Het is: wij helpen jou, jij helpt ons.” Een raadsmeerderheid verwierpt de motie.

Küçük is geen raadslid meer. Hij runt nu een restaurant op de begane grond van het Haagse stadhuis. Hij is nooit ingegaan op zulke voorstellen van de Akyols, zegt Küçük. „Ik kreeg die verzoeken die De Mos ook kreeg, maar ik weigerde het. Hij ging daarin mee. De Mos is erin getrapt en heeft ervan geprofiteerd, zoals die mensen weer van hem.” De Akyols zeggen dat het gesprek nooit heeft plaatsgevonden.

In de loop van de jaren worden de banden tussen de Akyols en De Mos hechter. Al die tijd blijft de familie geld schuiven, direct en indirect. Met de raadsverkiezingen in 2018 in zicht kan Groep de Mos gratis gebruik maken van de zalen voor campagnebijeenkomsten, nieuwjaarsrecepties en fondsenwervingsdiners. De Mos zet Nino Davituliani, de vrouw van Erding Akyol, op een verkiesbare plek van de kandidatenlijst. Daarmee krijgen de broers ogen, oren en een stem in de toekomstige fractie. Atilla Akyol is dan al lid van een „klankbordgroep”

waarin Richard de Mos brainstormt met bevriende ondernemers. Atilla Akyol wordt op nieuw lijstduwer.

De verkiezingskas is voorjaar 2018 met tenminste honderdduizend euro gevuld, de campagne is flamboyant. Groep de Mos wordt met acht zetels de grootste fractie in de gemeenteraad. De bekroning: wethoudersposten voor Richard de Mos en Rachid Guernaoui.

Twee nachtvergunningen

Wat hem niet lukt als raadslid, lukt Richard de Mos wel als wethouder: het regelen van een nachtvergunning voor de broers Akyol. Niet één, maar twee stuks. Dan kunnen de zaken doorgaan als er één vergunning wordt ingetrokken wegens overlast.

In het stadhuis worden de eisen voor de vergunningen zo geformuleerd dat de broers een grote kans maken. Tegelijk bepaalt De Mos: wie het eerst komt, die het eerst maalt. Dankzij voorinformatie liggen de aanvragen van de broers 43 minuten na de openstelling van de procedure bij de gemeente.

De politie moet vooraf nog wel om advies gevraagd worden. In een brief aan de gemeente, die NRC heeft, waarschuwt de politie dat Atilla Akyol in 2017 verdachte was in „een groot witwas- en gokonderzoek”. Volgens Akyol zit de politie fout en heeft hij geen strafblad.

Met de politie-informatie doet de gemeente niets. Een zogenoemde Bibob-toets – waarmee dubieuze ondernemers een vergunning geweigerd kan worden – blijft achterwege.

De politie meldt ook de geluids- en parkeeroverlast bij de Opera. Een politiemedewerker schrijft: „Ik weet dat er wel overlast is.” Omwonenden melden het volgens hem niet meer frequent „omdat het in hun ogen toch niet helpt”. In het uiteindelijke besluit om de vergunningen te verlenen schrijft de gemeente dat de politie géén bezwaar heeft „aangezien de politie tot op heden geen overlast heeft geconstateerd”.

Dat het zalencentrum ook problemen heeft met de Belastingdienst – die al twee jaar boekenonderzoek doet – is eveneens geen belemmering voor de gemeente om in september 2019 de nachtvergunningen te verlenen.

Een maand later – het is dan 1 oktober 2019 – staat de rijksrecherche bij de hoofdverdachten De Mos, de twee broers Akyol en raadslid Davituliani op de stoep. De dienst heeft hun verstrengeling via telefoontaps maandenlang ‘live’ gevolgd. De Mos wordt ervan verdacht giften voor zijn partij – in geld en in natura – te hebben aangenomen van de broers terwijl hij wist dat ze dat deden om door hem ‘geholpen’ te worden. Zo kreeg de illegale gokwereld vat op het bestuur van de derde stad van Nederland.

Illegaal feestje

Nino Davituliani heeft intussen als raadslid een succesje geboekt. Haar oproep om hard op te treden tegen shishalounges heeft gehoor gekregen. Shishalounges in Den Haag moeten sinds dit jaar een speciale vergunning hebben. In een persbericht schrijft ze: „In plaats van ieder jaar bij meerdere shishalounges in te grijpen kunnen we nu met gerust hart weten dat als er eentje open gaat dat het dan aan de eisen voldoet!”

Pijnlijk voor Davituliani is dat juist de *Grand Opening* van de shishalounge van haar man en diens broer een illegaal feestje is. De Akyols hebben dan wel twee nachtvergunningen bemachtigd, maar een exploitatievergunning voor de verhuur van hun Mango Tango- en Lady Killer-waterpijpen hebben ze niet.

Na vragen hierover van NRC stuurt de gemeente „een handhavingsteam” naar de Opera. Dat team constateert „dat er geopereerd wordt buiten de kaders van de afgegeven vergunning.”

De gemeente zegt bovendien „signalen” te hebben gekregen over „illegale kaartspelen” in de Opera. De signalen „zijn doorgespeeld aan de Kansspelautoriteit.”

Dat komt allemaal door NRC, reageert Erding Akyol door de telefoon. „Ik ben salesmanager bij Opera, mijn broer is een hardwerkende ondernemer. Jullie journalisten brengen gemeentebtenaren maar op rare gedachten, over de vergunningen en zo.”

Reageren? onderzoek@nrc.nl